

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

GENEL KURUL
KARAR

EVREN BAYKUT BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2022/76824

Karar Tarihi : 2/4/2026

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Başkanvekili : Basri BAĞCI
Başkanvekili : İrfan FİDAN
Üyeler : Engin YILDIRIM
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Yıldız SEFERİNOĞLU
Selahaddin MENTEŞ
Kenan YAŞAR
Muhterem İNCE
Yılmaz AKÇİL
Ömer ÇINAR
Raportör : Tolga BAŞBOZKURT
Başvurucu : Evren BAYKUT
Vekili : Av. Zeynep Sedef ÖZDOĞAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, dernek üyeliği dolayısıyla terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan verilen mahkûmiyet hükmü nedeniyle suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 21/7/2022 tarihinde yapılmıştır. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

3. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

4. İkinci Bölüm, başvurunun Genel Kurul tarafından incelenmesine karar vermiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuruya konu Batı (Rojava) Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (Dernek) 2014 yılında kurulmuş olup 22/11/2016 tarihli ve 29896 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 31/10/2016 tarihli ve 677 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (OHAL KHK) ile terör örgütleriyle veya Millî Güvenlik Kurulunca devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla iltisakı ya da irtibatı veya bunlara aidiyeti olduğu değerlendirilerek kapatılmıştır. Başvurucu, başvuruya konu olaylar yaşandığında İzmir'de Dernekte sayman olarak görev yapmaktadır.

A. Başvurucu Hakkındaki 5/10/2016 Tarihli Olaya İlişkin Soruşturma

6. Kolluk güçleri tarafından Dernek organizasyonunda Edremit ve Ayvalık ilçesinde Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından seçim irtibat bürosu olarak kullanılan ve depo işlevi gören yerlerde biriktirilen zeytinlerin önce İzmir'e, sonra da Suriye'nin kuzey bölgesindeki PKK/KCK silahlı terör örgütünün uzantısı olan YPG/PYD kamplarına götürüleceği konusunda istihbari bilgi alınması üzerine Ayvalık Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatılmıştır. Bu kapsamda 5/10/2016 tarihinde üç şüpheli şahıs depodan kamyonu zeytin yüklerken suçüstü yakalanarak gözaltına alınmıştır. Zeytinlere Başsavcılık tarafından usulüne uygun şekilde el konulmuştur.

7. Zeytinler yüklenirken yakalanan M.E.A. kollukta alınan ifadesinde Dernek üyesi olduğunu, toplanan yardımların nerelere gittiğini bilmediğini ancak yardımların Diyarbakır'a götürüldüğünü ve oradaki görevliler tarafından dağıtıldığını belirtmiştir. Devamında olay günü Edremit HDP ilçe binası ve Ayvalık Seçim Bürosundan zeytinleri teslim alarak İzmir'e götürmesi gerektiğini başvurusunun söylediğini ve gittiği yerlerde irtibat kuracağı kişilerin ismini de yine başvurusunun verdiği, zeytinlerin nakliyesi için M.A. ile belli bir meblağ karşılığı anlaşmasını ifade etmiştir.

8. Kolluk tarafından alınan ifadesinde M.A., M.E.A. ile zeytinlerin İzmir'e nakledilmesi için anlaşmasını ancak makbuz kesmediğini belirtmiştir. Yakalanan diğer şüpheli İ.K. ise ifadesinde Dernekten tanımadığı bir şahsın arayarak Ayvalık'ta toplanan zeytinleri Mardin'de bulunan, Suriye'nin kuzeyinden gelen ve çadırlarda kalan mültecilere göndereceklerini, bu nedenle yardımcı olmasını istediğini, bunun üzerine M.E.A.'nın kendisiyle irtibata geçtiğini beyan etmiştir.

9. Ayvalık Cumhuriyet Başsavcılığı üç şüphelinin 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun'a muhalefet ettiği gerekçesiyle haklarında fezleke düzenleyerek dosyayı Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir.

10. Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığı yaptığı değerlendirme sonucunda söz konusu soruşturmaya bağlantısı olduğu için başvurusunun gözaltına alınmasına karar vermiştir. 21/12/2016 tarihinde gözaltına alınan başvurusunun ifadesine başvurulmuştur. Başvurucu; ifadesinde Dernekte sayman olarak görev yaptığını, Derneğin 2016 yılının Kasım ayında kapatıldığını, Suriye'deki iç savaş nedeniyle mağduriyetler yaşandığını, bu doğrultuda Dernek faaliyetleri kapsamında mültecilere yardımda bulduklarını beyan etmiştir. Ayrıca

olay günü ele geçirilen zeytinlerin aslında Diyarbakır'daki Dernek Genel Merkezine gönderildiğini ve oradan dağıtımının yapılacağını, üzerine atılı suçlamaları kabul etmediğini belirtmiştir.

11. Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığı 26/12/2016 tarihinde başvurusunun terör örgütüne üye olma suçundan tutuklanması talebinde bulunmuşsa da Balıkesir Sulh Ceza Hâkimliği tutukluluk talebini reddederek başvurusunun adli kontrol altına alınmasına karar vermiştir.

12. Başvurucuyla birlikte diğer üç kişi hakkında Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığı 6/1/2017 tarihinde iddianame tanzim etmiştir. Başsavcılık, başvurusunun terör örgütüne üye olma, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'na muhalefet etme suçlarından cezalandırılmasını talep etmiştir. Başsavcılık; iddianamede genel merkezi Diyarbakır'da olan Derneğin PKK silahlı terör örgütüyle irtibatı olduğunu, terör amaçları doğrultusunda hareket ettiğini, Derneğin yardım toplama izni olmayıp 677 sayılı OHAL KHK'sıyla kapatıldığını belirtmiştir.

B. Başvurucu Hakkındaki 11/11/2016 Tarihli Olaya İlişkin Soruşturma

13. PKK silahlı terör örgütüne yardım malzemesi gönderildiğine yönelik olarak kolluk güçlerine gelen ihbar üzerine 11/11/2016 tarihinde Manisa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında M.K.nın şoförlüğünü yaptığı kamyon durdurulmuş, yapılan arama sonucunda on ton gıda malzemesine el konulmuştur. M.K. söz konusu malzemeleri İzmir'de başvurucudan teslim aldığını, Diyarbakır'a götürdüğünü, söz konusu malzemelerin kime gittiğini bilmediğini ancak ilgililerin Diyarbakır'daki Suriyelilere dağıtılacağını söylediklerini belirtmiştir.

14. Manisa Cumhuriyet Başsavcılığı, Manisa ve çevresindeki PKK silahlı terör örgütünün gençlik yapılanması ve terör örgütüyle irtibatı nedeniyle kapatılan Derneğin faaliyetleri hakkında yürüttüğü kapsamlı soruşturmaya 11/11/2016 tarihli olayı da dâhil etmiş ve başvurusunun 15/2/2017 tarihinde gözaltına alınmasına karar vermiştir.

15. Başvurucu 23/2/2017 tarihinde kollukta alınan ifadesinde Derneğe yardım toplama hususunda daha öncede gözaltına alındığını ancak serbest bırakıldığını, Derneğin yasal olduğunu, insani duygularla Dernek faaliyetleri kapsamında çalıştığını, M.K.yı nakliyecisi nedeniyle tanıdığını, yakalanan yardım malzemelerinin göç mağdurları için Diyarbakır'a gönderildiğini, söz konusu yardımların PKK silahlı terör örgütüne gidip gitmediğini bilmediğini beyan etmiştir.

16. Başvurusunun yapılan üst aramasında ele geçirilen telefonuna usulüne uygun şekilde el konulmuştur. Bu doğrultuda telefonunda yapılan incelemede PKK silahlı terör örgütünü öven ve yücelten nitelikte bir müzik parçası tespit edilmiş; tespit neticesinde şarkı içeriğinde "*Her zaman çalışırım, gerillayım ben, Adım Cudi'dedir, sesim Gabar'dadır, Ben Zilan'ın annesiyim, ben gerillayım.*" şeklinde ifadelerin yer aldığı belirtilmiştir.

17. Manisa Cumhuriyet Başsavcılığının talebi doğrultusunda 28/2/2017 tarihinde terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan başvurusunun tutuklanmasına karar verilmiştir.

18. Manisa Cumhuriyet Başsavcılığı, başvurucuyla birlikte 137 kişi hakkında 25/8/2017 tarihinde iddianame tanzim etmiş; başvurucunun terör örgütüne üye olma suçundan cezalandırılmasını talep etmiştir. İddianamede; başvurucunun PKK/KCK silahlı terör örgütünün şehir yapılanmasında üye olarak faaliyet gösterdiği, terör örgütünün silahlı güçlerine gönderilmek üzere toplanan yardım malzemelerini organize ettiği ve nakil araçları temin ettiği belirtilmiştir.

C. Başvurucu Hakkındaki Kovuşturma

19. Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığının 26/12/2016 tarihli iddianamesinin kabulüne karar veren Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi başvurucuyla birlikte diğer üç kişinin yargılamasına başlamıştır. Mahkemenin 22/3/2017 tarihli ilk celsesinde başvurucunun savunmasına başvurulmuştur. Başvurucu 5/10/2016 tarihli olaya ilişkin soruşturma aşamasında yaptığı benzer savunmaları yapmıştır. Savunmasında ek olarak Derneğin İzmir şubesi olarak yardım toplama yetkisi olmadığını ancak 23/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu uyarınca bağış kabul edilebileceğini, bu doğrultuda da HDP ilçe teşkilatından gönderilen zeytinler için bağış makbuzu kesileceğini ancak zeytinler İzmir'e ulaşmadığı için bu makbuzun kesilemediğini belirtmiştir.

20. Manisa 3. Ağır Ceza Mahkemesi (Mahkeme) 8/9/2017 tarihinde Manisa Cumhuriyet Başsavcılığının 25/8/2017 tarihli iddianamesinin kabulüne karar vermiştir.

21. Mahkemenin 14/12/2017 tarihli celsesinde 11/11/2016 tarihinde el konulan eşyaları taşıyan M.K.'nin savunması alınmıştır. M.K. savunmasında el konulan malzemelerin Diyarbakır'a götürülmesi için başvurucuyla para karşılığında anlaşmış, irsaliyenin de Dernek adına kesildiğini, Diyarbakır'da bir depoya teslim etmesini istediğini ve orada kendisini karşılayacak olan kişinin de isminin kendisine verildiğini, iki ay önce de aynı yere eşya götürdüğünü, depoya malzemeleri indirdikten sonra oraya gelen yaşlı birine ismi yazılmak suretiyle ihtiyacı doğrultusunda bulgur vs. gıda ve erzak kolilerinin verildiğini gördüğünü belirtmiştir.

22. Mahkemenin 15/12/2017 tarihli celsesinde başvurucunun savunması alınmıştır. Başvurucu; savunmasında gözaltına alınana kadar Menemen Devlet Hastanesinde radyoloji teknikeri olarak çalıştığını ancak KHK'yla görevinden ihraç edildiğini belirtmiştir. Başvurucu hastanede çalıştığı dönemde Suriye'den gelen göç mağdurlarına acıması nedeniyle Derneğe üye olduğunu, zamanla da Dernekte sayman olarak görev aldığını ifade etmiştir. Derneğin PKK silahlı terör örgütüyle bir bağlantısı olmadığını söyleyen başvurucu, Dernekten terör örgütlerine yardım aktarıldığına dair cezai bir soruşturma yapılmadığını, aynı dosyada birlikte yargılandığı M.K.'yı Dernek faaliyetleri kapsamındaki malzemeleri Diyarbakır'a taşıması vasıtasıyla tanıdığını, toplanan malzemelerin bağış makbuzuyla ve bağışlanan malzemelerin de tutanakla teslim alındığını, irsaliyenin Dernek Genel Merkezi adına düzenlendiğini, yapılan tüm işlemlerin resmî olduğunu, malzemelerin dağıtım yerlerinin de Derneğin internet sitesinde ilan edildiğini söylemiştir. Ayrıca; Dernek Genel Merkezinin terör örgütüne yardım ettiğine dair herhangi bir dava bulunmadığını, Derneğin sadece Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde değil yurdun diğer yerlerinde de faaliyet gösterdiğini, telefonunda tespit edilen Kürtçe şarkının örgütsel niteliği olmadığını, kaldı ki söz konusu telefonun kendisine değil kuzenine ait olduğunu belirtmiştir.

23. Mahkeme 20/12/2017 tarihli celsesinde başvurunun tahliyesine karar vererek adli kontrol altına alınmasına hükmetmiştir.

24. Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesinde devam eden yargılamada ise 8/1/2018 tarihinde başvuru yönünden dosyada tefrik kararı verilmiş ve tefrik edilen dosyanın aradaki bağlantı nedeniyle başvuru hakkında benzer suçtan Manisa 3. Ağır Ceza Mahkemesinde devam eden yargılamayla birleştirilmesine karar verilmiştir.

25. Birleşen dosya üzerinden yaptığı yargılama sonucunda Mahkeme 28/9/2018 tarihinde, başvurunun eylemlerinin terör örgütüne yardım etme suçunu oluşturduğu değerlendirilmesiyle 2 yıl 6 ay hapis cezasına hükmetmiştir.

26. Başvurucu, mahkeme kararından sonra istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Bölge Adliye Mahkemesi 5/12/2019 tarihinde verdiği kararla başvurucuyla birlikte yargılanan 22 kişi hakkındaki hükmü bozmuştur. Bölge Adliye Mahkemesi, kararında farklı eylemlere sahip sanıkların usul ekonomisi gereğince ayrı ayrı yargılanması gerektiğini, 17/10/2019 tarihli ve 7188 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerin ilk derece mahkemesi tarafından düzeltilebileceğini belirtmiş; yargılama sırasındaki bazı usuli eksikliklere dikkat çekmiştir.

27. Bunun üzerine Mahkeme, başvurunun dosyasını tefrik etmiş ve başvuru hakkındaki dosyayı yeniden ele almıştır. Bu doğrultuda yaptığı değerlendirme sonucunda Mahkeme 5/3/2020 tarihinde başvurunun terör örgütüne yardım etme suçundan 1 yıl 13 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar vermiştir. Mahkeme kararında yer alan gerekçenin ilgili kısmı şöyledir:

"DELİLLER:

...

10) Sanığın ikametgahında yapılan arama sonucu ele geçirilen örgütsel döküman ve materyallere ilişkin 15.02.2017 tarihli arama el koyma tutanağı,

11) Balıkesir C. Başsavcılığınca yürütülen soruşturmada sanığın ikametgahında yapılan arama sonucu ele geçirilen örgütsel döküman ve materyallere ilişkin 21.12.2016 tarihli arama el koyma, yakalama tutanağı,

12) Sanığın telefonunda yapılan inceleme sonucu 'her zaman çalışırım, gerillayım ben adım Cudi'dir, Sesim Gabar'dır ben Zilan'ın annesiyim, ben gerillayım' isimli PKK/KCK terör örgütü ve örgüt militanlarını övücü sahiplenici, örgütsel içerikli müzik parçasının tespit edildiğine ilişkin 26.02.2017 tarihli imaj DVD'si İnceleme ve Tespit Tutanağı,

13) Rojova Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin 23.07.2016 günlü Resmi Gazetede yayınlanan 677 sayılı KHK ile kapatılan dernekler arasında olduğuna, derneğin Diyarbakır ili merkezli olduğuna ilişkin Balıkesir İl Emniyet Müdürlüğü tarafından düzenlenen 10.12.2016 tarihli araştırma raporu,

14) Mahkememizin bu dosyası ile birleştirilen Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 2017/19 esas sayılı dosyasına sunulan Batı Rojova Yardımlaşma Derneği ile ilgili 26.02.2017 tarihli MASAK raporu,

15) Mahkememizin bu dosyası ile birleştirilen Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 2017/19 esas sayılı dosyasına sunulan Batı Rojova Yardımlaşma Derneğine ilişkin Emniyet tarafından düzenlenen Açık Kaynak Araştırma ve Tespit Tutanağı,

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE:

Sanığın İzmir Alsancak'ta bulunan terör örgütü ile iltisaklı olduğundan bahisle 22.11.2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 667 sayılı KHK ile kapatılan Rojova Derneğine 2015 yılı Mayıs ayı civarında üye olduğu, Rojova derneğinin haziran ayında yapılan genel kurulu sonucu derneğin yönetimine seçilerek saymanlık görevini yerine getirdiği,

Sanıkla ilgili Balıkesir C. Başsavcılığınca Terör Örgütüne Üye Olmak ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkındaki Kanuna Muhalefet suçlarından TCK 314-2, 6485 sayılı yasanın 4/1 sevk maddeleri ile bahisle Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesine kamu davası açıldığı, Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesinde yapılıp bitirilen yargılama sonucu 18.01.2018 tarih 2018/10-1 esas karar sayılı ilamı ile mahkememiz dosyası ile mahkemelerinde sanık Evren Baykut hakkında görülmekte olan dava dosyası arasında fiili ve hukuki irtibat bulunduğundan bahisle kamu davalarının mahkememiz dosyası üzerinde birleştirilmesine karar verildiği tespit edilmiştir,

Batı Rojova Derneğine ilişkin yapılan araştırma sonucu bu derneğin PKK/KCK silahlı terör örgütüyle iltisaklı olduğuna dair emniyet araştırma tutanağı ve eklerinin Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesi dosyasına celp olduğu tespit edilmiştir.

Manisa 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 14.02.2017 tarih 2017/600 D. İş sayılı kararı ile sanığın imajı alınan [H.] marka cep telefonu üzerinde yapılan imaj DVD'si incelemesi sonucunda 'koma s B ra gerilame' isimli müzik klasöre içeriğinde Kürtçe söylenmiş 'her zaman çalışırım gerillayım ben adım Cudi'dedir, sesim Gabar'dadır, ben Zilan'ın annesiyim, ben gerillayım' isimli PKK/KCK terör örgütü militanlarını, gerillaları övücü, sahiplenici örgütsel içerikli müzik parçası olduğunun görüldüğü,

Sanığın deliller ve olaylar kısmında anlatıldığı üzere 22.11.2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 667 sayılı KHK ile kapatılan Rojova Derneğine 2015 yılı Mayıs ayı civarında üye olduğu, Rojova derneğinin haziran ayında yapılan genel kurulu sonucu derneğin yönetimine seçilerek saymanlık görevini yerine getirdiği, derneğin yardım toplama faaliyetlerinde aktif olarak yer aldığı, Batı Rojova Derneği adına toplanan yardımların sanık [M.K.] vasıtası ile Diyarbakır iline nakledilmesi hususunda aktif rol üstlendiği, bu şekilde örgüt içerisindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçunu işlediği anlaşılmakla;

Sanığın sabit görülen suçtan dolayı eylemine uyan 5237 sayılı TCK'nın 314/3 ve 220/7 maddesi yollaması ile 314/2 maddesi gereğince cezalandırılmasına TCK 220/7 maddesi gereğince cezasından indirim yapılmasına, sanığın eylemi örgüt faaliyeti çerçevesinde işlediği anlaşılmakla, 3713 sayılı yasanın 5. Maddesi gereğince cezasında artırım yapılmasına, sanığa verilen hapis cezasının miktarı göz önüne alınarak hakkında CMK 231/5 TCK 50 ve 51 maddelerinin uygulamasının yasal olarak mümkün olmadığıdır..."

28. Başvurucu, mahkeme kararına karşı yeniden istinaf kanun yoluna başvurmuşsa da Bölge Adliye Mahkemesi 21/10/2020 tarihinde başvurusunun istinaf talebinin esaslanmadığına karar vermiştir.

29. Başvurucu, bu karara karşı temyiz kanun yoluna başvurmuştur. Yargıtay tarafından 18/5/2022 tarihinde yapılan değerlendirme sonucunda başvuru hakkında verilen mahkûmiyet hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

30. Başvurucu, nihai kararı 23/6/2022 tarihinde öğrendikten sonra süresi içinde 21/7/2022 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

1. İlgili Mevzuat

31. 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun "Terör tanımı" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletıyla bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir."

32. 3713 sayılı Kanun'un "Terör suçları" başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 302, 307, 309, 311, 312, 313, 314, 315 ve 320 nci maddeleri ile 310 uncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı suçlar, terör suçlarıdır."

33. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 220. maddesinin (7) numaralı fıkrası şöyledir:

"Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir."

34. 5237 sayılı Kanun'un 220. maddesinin (7) numaralı fıkrasının atfı yaptığı terör örgütüne üye olma suçunu düzenleyen 5237 sayılı Kanun'un "Silâhli örgüt" başlıklı 314. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"Birinci fıkrada tanımlanan örgüte üye olanlara, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir."

2. Yargıtay Kararları

35. Terör örgütüne yardım etme suçunun oluşumuna ilişkin genel açıklamalar ve hangi eylemlerin suçun unsuru kabul edildiği veya edilmediğine yönelik detaylı birçok Yargıtay kararı için bkz. *Hanifi Yalçılı* [GK], B. No: 2014/5224, 10/6/2021, §§ 35-38.

B. Uluslararası Hukuk

36. Uluslararası sözleşmeler ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları için bkz. *Hanifi Yalıcı*, §§ 39-47; *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri* [GK], B. No: 2014/920, 25/5/2017, §§ 30, 31.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

37. Anayasa Mahkemesinin 2/4/2026 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

38. Başvurucu, dernek üyeliğinden dolayı terör örgütüne yardım etme suçundan mahkûm edilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının, örgütlenme özgürlüğünün, suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu, Anayasa Mahkemesinin *Ahmet Urhan* ([1. B.], B. No: 2014/13961, 9/10/2019) kararını emsal göstererek yasal olarak kurulan bir derneğe üye olmanın terör örgütüne yardım etme suçunun delili olarak kabul edilemeyeceğini, mahkûmiyet kararına delil olarak gösterilen eylemlerin bir temel hak kullanımını kapsamında olduğunu belirtmiştir.

39. Bakanlık görüşünde öncelikle başvuruda kabul edilebilirlik şartlarının karşılanıp karşılanmadığının incelenmesi gerektiği, kabul edilebilirlik şartlarının karşılandığının değerlendirilmesi hâlinde Anayasa Mahkemesince daha önce verilen kararlarda da belirtildiği üzere başvurucunun şikâyetinin esası bakımından yapılacak incelemede Anayasa ve mevzuat hükümleri doğrultusunda somut olayın kendine özgü koşullarının gözönüne alınması gerektiği ifade edilmiştir.

B. Değerlendirme

40. Somut olayda yargı mercileri; başvurucunun mahkûmiyetinde PKK/KCK silahlı terör örgütüyle irtibatı olduğu gerekçesiyle kapatılan Dernekte sayman olarak görev yapmasına, Dernek üzerinden yapılan yardımlarda aktif rol oynamasına ve telefonunda terör örgütü mensuplarını övücü ve yüceltici nitelikte müzik parçası bulunmasına dayanmıştır.

41. Eldeki başvuruda çözümlenmesi gereken öncelikli mesele, PKK/KCK silahlı terör örgütüne yardım etme suçuna vücut verdiği kabul edilen fiilleri işlediği sırada başvurucunun bu fiiller nedeniyle cezai yönden sorumluluk altında kalabileceğini makul olarak öngörebilmesinin mümkün olup olmadığının belirlenmesidir. Hiç şüphesiz başvurucunun mahkûmiyetine esas alınan fiilleri işlediği sırada, yardım ettiği yapının terör örgütünün bir parçası olduğunu bildiği ortaya konulduğu takdirde başvurucunun söz konusu fiillerden dolayı cezai yönden bir sorumluluk altına sokulabileceğini öngördüğü kabul edilecektir.

42. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağılı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvurucunun fiilleri işlediği sırada cezai yönden sorumluluk altına sokulabileceğini makul olarak öngöremediği yönündeki şikâyetlerinin suçta ve cezada kanunilik ilkesi kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

43. Anayasa'nın iddianın değerlendirilmesinde dayanak alınan "*Suç ve cezalarla ilişkin esaslar*" başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

44. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

Ömer ÇINAR bu sonuca katılmamıştır.

2. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

45. Anayasa'nın temel hak ve özgürlüklerle ilgili bölümlerinde kanunla düzenleme ilkesine pek çok maddede ayrı ayrı yer verildiği gibi 13. maddede ifade edilen temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasına ilişkin genel ilkelerde de sınırlamaların ancak kanunla yapılabileceği kurala bağlanmıştır. Anayasa'nın suç ve cezaları düzenleyen 38. maddesinde de suçta ve cezada kanunilik ilkesi özel olarak güvence altına alınmıştır (*Karlis A.Ş.* [1. B.], B. No: 2013/849, 15/4/2014; § 31).

46. Suçta ve cezada kanunilik ilkesi hukuk devletinin kurucu unsurlarındandır. Kanunilik ilkesinin genel olarak bütün hak ve özgürlüklerin düzenlenmesinde temel bir güvence oluşturmanın yanı sıra suç ve cezaların belirlenmesi bakımından özel bir anlamı ve önemi olup bu kapsamda kişilerin kanunen yasaklanmamış veya yaptırıma bağlanmamış fiillerden dolayı keyfi şekilde suçlanmaları ve cezalandırılmaları önlenmekte, buna ek olarak suçlanan kişinin lehine olan düzenlemelerin geriye etkili şekilde uygulanması sağlanmaktadır (*Karlis A.Ş.*, § 32; *Adnan Şen* [GK], B. No: 2018/8903, 15/4/2021, § 104; *Hasan Sarıcı* [GK], B. No: 2018/37695, 9/10/2024, § 46).

47. Bununla birlikte ne kadar açık ve anlaşılır şekilde düzenlenirse düzenlensin suç ve ceza öngören kurallar yargı organlarının yorumuna ihtiyaç duyabilir. Ancak yargı organlarınca yapılacak yorumun kuralın özülle çelişmemesi ve öngörülebilir olması gerekir (*Mehmet Emin Karamehmet ve diğerleri* [2. B.], B. No: 2017/4902, 28/1/2020, § 47). Özellikle terör suçları bakımından terörün veya terörizmin herkes tarafından kabul edilen evrensel bir tanımının bulunmadığı da gözardı edilmemelidir. Ancak bu durum, terör suçlarının kovuşturulması ve cezalandırılması söz konusu olduğunda Anayasa'nın 38.

maddesinde düzenlenen suçta ve cezada kanunilik ilkesi kapsamındaki güvencelerin sağlanmasına engel olacak şekilde yorumlanmamalıdır. Yargı organları, terör suçları da dâhil olmak üzere tüm suçlar bakımından suça veya cezaya ilişkin olguları değerlendirirken ve özellikle fiillerin bir suça karşılık gelip gelmediğini belirlerken suçta ve cezada kanunilik ilkesini anlamsız kılacak şekilde öngörülemez bir yaklaşımda bulunmamalıdır (*Adnan Şen, § 107*).

b. Terör Örgütüne Bilerek ve İsteyerek Yardım Etme Suçuna İlişkin Değerlendirmeler

48. 5237 sayılı Kanun'un 220. maddesinin (7) numaralı fıkrasında yer alan suç örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etme suçu "*bir kimsenin, kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla, yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olacak şekilde kurulmuş ve kendisinin üye olmadığı örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmesi*" şeklinde tanımlanmıştır. Tanımdan da anlaşılacağı üzere suç örgütüne veya terör örgütüne yardım etme suçunda failin fiili, kanuni düzenlemede nitelikleri belirlenmiş bir suç örgütünün amacını gerçekleştirmesine katkı sağladığı için cezalandırılmaktadır. Bu itibarla bu suçun failinin faaliyetinin mutlaka örgüt tarafından gerçekleştirilen suçlara katılma şeklinde olması gerekmez.

49. Kanun koyucu, örgüte yardım etme suçunun hangi hareketlerle gerçekleştirilebileceğine ilişkin bir açıklamaya yer vermemiş veya yardım suçunu oluşturması muhtemel eylemleri tek tek saymamış, genel ve soyut bir düzenleme getirmiştir (*Hanifi Yalçı, § 83*). Yargıtay içtihatlarında bir davranışın ancak örgütün amacını gerçekleştirmeye hizmet etmesi hâlinde örgüte yardım olarak nitelendirilebileceği ifade edilmiştir. Başka bir deyişle Yargıtay, serbest hareketli bir suç olan örgüte yardım etme suçunun işlendiğini kabul etmek için örgütün hareketlerini kolaylaştıran, etkinliğini artıran, etki alanının genişlemesini veya varlığını devam ettirmesini sağlamaya yönelik eylemlerin (davranışların, icra hareketlerinin) netice olarak *terör örgütünün amacını gerçekleştirmeye hizmet ettiğinin belirlenmesi* şartını aramaktadır. Dolayısıyla uygulamada örgütün mevcudiyetini koruması, büyümesi, güçlenmesi, örgütsel amaçları gerçekleştirmesi için maddi ya da manevi bir katkıda bulunmuş ise failin örgüte yardım ettiği kabul edilmektedir (*Hanifi Yalçı, § 97*).

50. Örgüte yardım etme suçu, failin yardım ettiği üye veya örgüt henüz bir suç işlememiş olsa dahi örgütün toplum için yarattığı tehlikeyi cezalandıran ve bu yönüyle bir yandan da örgüt faaliyetleri kapsamında suç işlenmesini engelleme amacı taşıyan bir suç türüdür. Çünkü Anayasa Mahkemesinin suç örgütüne üye olma suçu bağlamında ifade ettiği gibi birden fazla kişinin suç işlemek için organize olması ve böyle bir organizasyona destek sağlanması toplum için daha açık ve yakın bir tehdit oluşturur. Özellikle günümüzde terörizmin gerek ulusal gerek uluslararası alanda ulaştığı düzey gözönüne alındığında bu tehdit oldukça somut hâle gelmektedir (*Metin Birdal [GK], B. No: 2014/15440, 22/5/2019, § 61*).

51. Anayasa Mahkemesi *Hanifi Yalçı* kararında, temel hak ve özgürlükler kapsamında kalan birtakım eylemlerin terör örgütüne yardım etme suçundan mahkûmiyet hükmüne esas alınmasını incelemiş; özellikle terör örgütüne yardım etme suçunun yapısına ve bu suç bağlamında yarıyan değerler arasında denge kurulmasına dair ayrıntılı açıklamalar yapmıştır (*Hanifi Yalçı, §§ 67-121*).

52. Anayasa Mahkemesi yukarıda yer verilen değerlendirmeler ve *Hanifi Yalıçlı* kararında bir kişinin terör örgütüne yardım etme suçundan mahkûm edilebilmesi için *terör örgütünün amacını gerçekleştirmeye hizmet ettiğinin belirlenmesi* şeklinde eldeki başvurunun çözümlenmesinde de önemli olan bazı değerlendirmelerde bulunmuştur. Her ne kadar gerçekleştirilecek olan bu hizmetin neler olduğu kanunda ayrı ayrı sayılmamışsa da terör örgütünün mevcudiyetini koruması, büyümesi, güçlenmesi, örgütsel amaçları gerçekleştirmesi için maddi ya da manevi katkıda bulunmasına yönelik eylemler bu suçun oluşmasında yeterli kabul edilmektedir. Dolayısıyla kişinin yasa dışı bir örgüte, örgütün bu özelliğini ve hareketinin örgütün amacını gerçekleştirmeye hizmet etme neticesini doğuracağını bilerek ve isteyerek yardım ettiğinin yeterli bir gerekçe ile ispat edilmesi şarttır. Örgüte yardım suçunda iddia makamınca ortaya konulan maddi olayların gerçekleşip gerçekleşmediğinin yanı sıra suçun unsurlarının, nedensellik bağının, failin kusur yeteneğinin, kastının ve failin hareketlerinin hangi surette örgütün amacını gerçekleştirmeye hizmet etme neticesini doğurduğunun gösterilmesi gerekir (*Hanifi Yalıçlı*, § 117).

c. Başvurucunun Cezalandırılmasında Delil Olarak Kabul Edilen Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

53. Başvurucunun yardım ettiği gerekçesiyle cezalandırılmasına neden olan PKK, yaklaşık kırk yıldır yurdun Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yoğun olmak üzere ülkenin tümünde pek çok sivil vatandaş ile güvenlik gücünün ölümüne sebep olmuş şiddet eylemlerinin faili bir terör örgütüdür (*Metin Birdal*, § 74).

54. Somut olayda başvuru hakkındaki mahkûmiyet kararında başvurunun 677 sayılı OHAL KHK'sı ile PKK silahlı terör örgütü irtibatı nedeniyle kapatılan Derneğe üye olduğu, 2015 yılının Haziran ayından Derneğin kapatılmasına kadarki süreçte ise sayman olarak görev üstlendiği, Derneğin yardım toplama faaliyetlerinde aktif olarak görev aldığı ve örgütün silahlı güçlerine yardım malzemesi gönderilmesinde organizatör olarak görev aldığı, başvurunun telefonunda PKK silahlı terör örgütü mensuplarını övücü nitelikte müzik parçası tespit edildiği belirtilmiştir. Mahkeme bu olgular ışığında başvurunun terör örgütüne yardım etme suçunu işlediği gerekçesiyle cezalandırılmasına karar vermiş; karar, kanun yollarından geçerek kesinleşmiştir.

55. Öncelikle Mahkemenin mahkûmiyet kararında dikkate alınan eylemleri yer, zaman, bağlam ya da kişinin bu eylemlerdeki rolü gibi kriterlerin hiçbiri yönünden *ilgili* ve *yeterli* bir gerekçe ile değerlendirmede, sadece söz konusu olguları sıralayarak sonuca vardığı anlaşılmaktadır. Diğer bir deyişle Mahkemenin gerekçesi, delillere dayalı olguların makul seviyede analizine dayandırılmamıştır (*Ramazan Topuz* [1. B.], B. No: 2018/37949, 19/11/2024, § 31). Bu noktada belirtmek gerekir ki başvurunun telefonunda tespit edilen ve "*Her zaman çalışırım, gerillayım ben, Adım Cudi'dedir, sesim Gabar'dadır, Ben Zilan'ın annesiyim, ben gerillayım.*" şeklinde içeriği olan müzik parçasının varlığının terör örgütüne nasıl bir yardım veya katkı sağladığı anlaşılamamıştır. Her ne kadar kanun koyucu tarafından hangi eylemlerin bu suçu oluşturacağı açısından kanun lafzında bir sayım yapılmamışsa da Yargıtay içtihadında terör örgütünün amaçlarını gerçekleştirmesine katkı sağlayan her türlü eylemin bu suçu oluşturabileceği kabul edilmektedir. Ancak mevcut başvuruda başvurunun telefonunda bulunan ve terörü övücü nitelikte görülebilecek ses dosyasının terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etme suçuna nasıl vücut verebileceği konusunda Mahkemenin herhangi bir açıklamada bulunmadığı görülmüştür.

56. Diğer yandan mahkûmiyet hükmünde başvuruçunun Dernek yönetiminde sayman olarak görev aldığı ve Derneğin faaliyetlerine aktif olarak katıldığı vurgulanarak başvuruçunun farklı tarihlerde ele geçirilen çeşitli malzemeleri terör örgütüne yardım amacıyla gönderme eylemini organize ettiği belirtilmiştir. Öncelikle başvuruçu, Dernekte üstlendiği görev gereğince toplanan birtakım malzemelerin Derneğin merkezinin de bulunduğu Diyarbakır'a sevkini organize ettiğini kabul etmektedir. Bununla birlikte başvuruçu, bu malzemelerin terör örgütüne gönderilmediğini, ihtiyaç sahiplerine dağıtıldığını savunmakta; nitekim tüm işlemlerin resmî prosedüre uygun olarak belgelendirildiğini, yardım malzemelerinin tutanak karşılığı teslim alındığını, malzemelerin Diyarbakır'a gönderildiğini gösteren sevk irsaliyesinin bulunduğunu, bu belgelerin de savunmasını desteklediğini ileri sürmektedir. Yargılama kapsamında ifadesine başvuruçunun M.K.nın da başvuruçunun savunmasını doğrular şekilde beyanda bulunduğu görülmektedir. Bu durumda Mahkemenin öncelikle başvuruçunun yaptığı savunma ile buna dair sunduğu belgelerin geçerli olup olmadığını ortaya koyması, ikinci ve daha önemli olarak ise söz konusu malzemelerin terör örgütüne gönderildiğinin ve başvuruçunun bunu bildiğinin makul deliller ve bunlarla uyumlu bir izahla ispatlanabilmesi gerekir. Aksi hâlde eylemin terör örgütüne yardım etme suçuna vücut verdiğinin gerekçelendirilebildiğinden bahsetmek mümkün değildir.

57. Bu doğrultuda Mahkeme gerekçesine bakıldığında başvuruçunun Derneğe üye olup saymanlık görevi üstlenmesinin ve farklı tarihlerde Diyarbakır'a malzeme gönderilmesini organize etmesinin terör örgütüne yardım etme suçu yönünden cezalandırılması için yeterli kabul edildiği görülmüştür. Bununla birlikte kararda söz konusu Derneğin PKK terör örgütü ile olan organik ilişkisine dair bir açıklamaya yer verilmemiş, sadece Derneğin anılan terör örgütüyle iltisaklı olması nedeniyle OHAL KHK'sı ile kapatıldığından bahsedilmiştir. Şu hâlde başvuruçunun organize ettiği malzeme gönderme eylemlerinin nasıl PKK terör örgütüne yardım amacıyla yapıldığı, başvuruçunun bu eylemleri söz konusu suça vücut verecek şekilde bilerek ve isteyerek nasıl icra ettiği mahkûmiyet gerekçesinden anlaşılamamaktadır. Bu durumda Mahkeme, herhangi bir gerekçe sunmaksızın başvuruçunun dernek üyesi olmasını ve Dernekte saymanlık görevi üstlenmesini, PKK'nın nihai amacını bildiği ve bu amaca ulaşmasına katkı sağladığı sonucuyla mahkûmiyetine dayanak yapmıştır. Oysa PKK'yla iltisaklı olduğuna sonradan karar verilen sendika, dernek ve diğer yasal örgütleri kurmaları, bunlara üye olmaları veya yönetim ve denetim kurullarında yer almaları tek başına kişilerin bu yasal örgütlerin terörle bağlantılarını bildiği şeklinde değerlendirilemez (Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanmasına (FETÖ/PDY) üye olma suçu yönünden dernek üyeliği delili açısından yapılan benzer açıklamalar için bkz. *Ramazan Topuz*, § 33). Bununla beraber kişiler kendi istedikleri şekilde dernek kurmakta veya bir derneğe üye olmakta özgürdür. Anayasa'nın 33. maddesinde herkesin önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahip olduğu gibi hiç kimsenin bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamayacağı da ifade edilmiştir (*Hint Aseel Hayvanları Koruma ve Geliştirme Derneği ve Hikmet Neğuç* [1. B.], B. No: 2014/4711, 22/2/2017; *Bilal Celalettin Şaşmaz* [1. B.], B. No: 2019/20791, 18/10/2022, § 58).

58. Öte yandan olayların yaşandığı tarihte Derneğin yasal olduğu yargı mercileri tarafından kabul edilse de Derneğin PKK silahlı terör örgütüyle irtibatlı olduğu ve örgüte yardım ettiği kabul edilmiştir. Bu yargıya varırken Mahkeme, Balıkesir İl Emniyet Genel Müdürlüğünün 10/12/2016 tarihli araştırma raporuna, 26/2/2017 tarihli mali suçları araştırma raporuna, Balıkesir İl Emniyet Müdürlüğünün açık kaynak araştırma ve tespit tutanağına dayandığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar Mahkeme deliller kısmında bu dokümanları

sayıymışsa da kararında Derneğin PKK silahlı terör örgütünün amaçları doğrultusunda hareket ettiğine yönelik tespitlerinde bu dokümanlarla bağlantı kurmamış ve açıklama yoluna da gitmemiştir. Dahası başvurunun söz konusu Derneğin PKK silahlı terör örgütüyle bağlantısı olduğunu bilecek bir konumda olduğuna, amaçlarını benimsediğine ve bu amaçlar doğrultusunda hareket ettiğine yönelik herhangi bir açıklamada da bulunmamıştır.

d. Başvurunun Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi Yönünden Değerlendirilmesi

59. Ceza verme yetkisinin keyfi ve hukuk dışı amaçlarla kullanılmasının önlenmesi kanunilik ilkesinin katı şekilde uygulanmasıyla mümkün olabilir. Bu kapsamda yargı organlarınca yapılacak yorumun ceza normlarının özülle çelişmemesi ve öngörülebilir olması gerekir. Yargı organları, terör suçları da dâhil olmak üzere tüm suçlar bakımından suçta veya cezaya ilişkin olguları değerlendirirken, özellikle fiillerin bir suçta karşılık gelip gelmediğini belirlerken suçta ve cezada kanunilik ilkesini anlamsız kılacak şekilde öngörülemez bir yaklaşımda bulunmamalıdır (*Mehmet Emin Karamehmet ve diğerleri*, § 47; *Anan Şen*, § 107; *Hasan Sarıcı*, § 48). Bu kapsamda, somut olayda değerlendirilmesi gereken, terör örgütüne yardım etme suçunun kapsamının öngörülemez şekilde sanığın aleyhine olarak genişletici bir yoruma tabi tutulup tutulmadığıdır (terör örgütü üyeliği suçu bakımından benzer değerlendirmeler için bkz. *Ahmet Aslan* [1. B.], B. No: 2021/23949, 6/10/2022, § 68; *Hasan Sarıcı*, § 48). Bu nedenle, suçta ve cezada kanunilik ilkesinin denetlenmesinde normun mevcut deliller çerçevesinde somut olaya uygulanış biçiminin yasal düzenlemeyle bağdaşmaz ve öngörülemez bir sonuca yol açıp açmadığı incelenmelidir (*Hasan Sarıcı*, § 48).

60. Başvuru konusu olayda yargı mercileri; başvurunun o tarihte yasal olan ancak daha sonra terör örgütüyle iltisaklı olduğunun değerlendirilmesi nedeniyle kapatılmış bir derneğe üye olmasını, dernekte aktif rol oynayarak faaliyette bulunmasını ve telefonunda terör örgütünü övücü nitelikte müzik parçası bulundurmasını terör örgütüne yardım suçu kapsamında değerlendirmiştir. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere yargı mercilerince başvurunun mahkûmiyetine esas alınan olgular ile başvurunun terör örgütüne yardım etme veya katkı sağlama bilinciyle hareket ettiğini, terör örgütünün amaçlarını benimseyerek ona hizmette bulunduğunu gösterir şekilde organik bir bağ kurulamamıştır. Dolayısıyla başvurunun, mahkûmiyetine esas alınan fiillerinin kendisini cezai yönden sorumluluk altına sokacağını makul olarak öngörebildiğinin gösterilememiş olması karşısında Mahkemenin başvurunun fiilleriyle ilgili yorumlarının terör örgütüne yardım etme suçuna ilişkin kuralın özülle çeliştiği kanaatine ulaşılmaktadır. Bu hâliyle mahkûmiyet kararının varsayımsal sonuçlara dayandırıldığı yönünde bir izlenim uyanmaktadır. Sonuç olarak başvurunun bu şekilde terör örgütüne yardım etme suçundan mahkûm edilmesi anılan suçun başvurunun aleyhine öngörülemez biçimde genişletici bir yoruma tabi tutulması ile mümkün olmuştur. Ortaya çıkan bu sonuç, Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrası ile bağdaşmamaktadır.

61. Açıklanan gerekçelerle başvurunun terör örgütüne yardım etme suçundan mahkûmiyeti nedeniyle Anayasa'nın 38. maddesinde güvence altına alınan suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

62. Başvurucu, dernek üyeliği ve üstlendiği saymanlık görevinin mahkûmiyetine esas alınması nedeniyle örgütlenme özgürlüğünün de ihlal edildiğini iddia etmiştir. Kişilerin anayasal hak ve özgürlükler kapsamında kalan faaliyetlerinin mahkûmiyet kararlarına esas alınması, bireysel başvuru kapsamındaki çeşitli hak ve özgürlükler üzerinde caydırıcı etki doğurabilir. Bu durum Anayasa Mahkemesinin ilgi alanındadır (toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı bağlamında bkz. *Metin Birdal*, § 48; örgütlenme özgürlüğü bağlamında bkz. *Hakan Yılmazöz* [1. B.], B. No: 2017/37725, 3/6/2020, § 25; *Tüncay Yıldız ve diğerleri* [2. B.], B. No: 2014/12717, 8/1/2020, § 31; din ve vicdan özgürlüğü bağlamında bkz. *Mehmet Bozhan* [2. B.], B. No: 2014/2797, 23/10/2019, § 51; toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ile birlikte ifade özgürlüğü bağlamında bkz. *Uğur Ahmet Yaşar* [2. B.], B. No: 2014/11842, 2/6/2020, § 33; *Candar Şafak Dönmez* [GK], B. No: 2015/15672, 5/11/2020, § 78).

63. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi somut olaya benzer başvurularda çözümlenmesi gereken öncelikli meseleyi, terör örgütüne üye olma veya terör örgütüne yardım etme suçlarına dayanak alınan fiilleri işlediği sırada cezai yönden bir sorumluluk altına sokulabileceğini makul olarak öngörebilmesinin mümkün olup olmadığının belirlenmesi şeklinde kabul etmiştir (*Ramazan Topuz*, § 45; *Bilal Celalettin Şaşmaz*, § 40). Bu doğrultuda, eldeki başvuruda örgütlenme özgürlüğü kapsamında bir inceleme yapılmasına -suçta ve cezada kanunilik ilkesi yönünden yapılan tespitler ve varılan sonuç- gözönüne alınarak gerek görülmemiştir.

Ömer ÇINAR bu sonuca katılmamıştır.

VI. GİDERİM

64. Başvurucu ihlalin tespit edilmesi ve herhangi bir miktar belirtmeksizin maddi ve manevi tazminata hükmedilmesi talebinde bulunmuştur.

65. Başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)* [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

66. Eski hâle getirme kuralı çerçevesinde ihlalin sonuçlarının bütünüyle ortadan kaldırılabilmesi için başvurucuya manevi zararları karşılığında net 50.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA Ömer ÇINAR'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

B. Anayasa'nın 38. maddesinde güvence altına alınan suçta ve cezada kanunilik ilkesinin İHLAL EDİLDİĞİNE Ömer ÇINAR'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

C. Başvurucunun diğer ihlal iddialarının İNCELENMESİNE GEREK OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

D. Kararın bir örneğinin, suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Manisa 3. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2019/631, K.2020/109) GÖNDERİLMESİNE,

E. Başvurucuya net 50.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

F. 664,10 TL harç ve 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 40.664,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

G. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 2/4/2026 tarihinde karar verildi.

KARŞIOY

Başvurucu, dernek üyeliği nedeniyle terör örgütüne yardım etme suçundan verilen mahkûmiyet hükmünün suçta ve cezada kanunilik ilkesini ihlal ettiğini ileri sürmüştü, Mahkememiz çoğunluğu tarafından başvurusunun, Anayasanın 38. maddesinde güvence altına alınan suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiği kabul edilmiştir. Aşağıda belirttiğim nedenlerle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

2014 yılında kurulan Batı (Rojava) Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, 22.11.2016 tarihli ve 29896 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 677 sayılı OHAL Kararnamesi ile devletin milli güvenliğine aykırı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek kapatılmıştır. Başvurucu olayların yaşandığı tarihte Dernek’te sayman olarak görev yapmaktadır. Başsavcılık tarafından düzenlenen iddianamede genel merkezi Diyarbakır’da olan Derneğin, PKK silahlı terör örgütü ile irtibatlı olduğu ve terör amaçları doğrultusunda hareket ettiği, Derneğin yardım toplama izninin olmadığı ve 677 sayılı KHK ile kapatıldığı belirtilmiştir.

Yerel mahkeme gerekçeli kararında, başvurusunun derneğin yardım toplama faaliyetinde ve toplanan yardımların Diyarbakır iline nakli hususunda aktif görev aldığı, cep telefonunda terör örgütünün övücü, örgütsel içerikli müzik parçasının bulunduğunu belirtmiştir. Yargılamayı yapan Mahkemesi tüm dosya kapsamını nazara alarak, hukuk kurallarını nasıl uyguladığını ve yorumladığını, ayrıca takdir yetkisini gerekçelendirerek hüküm kurmuştur. Yerel Mahkemenin kararı istinaf ve temyiz kanun yollarından geçerek kesinleşmiştir.

6216 sayılı Kanun’un 46. maddesinde, bireysel başvurusunun ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabileceği belirtilmiş olup, aynı Kanun’un 48. maddesinde, bireysel başvuru hakkında kabul edilebilirlik kararı verilebilmesi için 45 ila 47. maddelerde öngörülen şartların taşınması gerektiği düzenlenmiştir. Yine, Kanun’un 48. maddesinde, Anayasa Mahkemesinin, Anayasanın uygulanması ve yorumlanması veya temel hakların kapsamının ve sınırlarının belirlenmesi açısından önem taşımayan ve başvurusunun önemli bir zarara uğramadığı başvurular ile açıkça dayanaktan yoksun başvuruların kabul edilemezliğine karar verebileceği düzenlenmiştir. Buna göre, somut olayda başvurusunun bireysel başvurusunda yer alan iddiaları kanun yolu şikâyeti niteliğini haiz olup, bireysel başvuruda bu hususların değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu nedenle açıkça dayanaktan yoksun olan başvurusunun kabul edilemezliğine karar verilmesi gerekir.

Yine Anayasa Mahkemesi’nin yerleşik içtihatlarında belirtildiği üzere, delillerin değerlendirilmesi ve hukuk kurallarının yorumlanması bireysel başvurusunun ikincilliği ilkesi yargılamayı yapan derece mahkemelerinin görevidir. Anayasa Mahkemesinin görevi ise, derece mahkemelerinin yorumlarının açıkça keyfi veya bariz takdir hatası içerecek nitelikte olup olmadığını incelemektir. Yerel mahkeme somut olay bağlamında delilleri değerlendirmiş, kararını gerekçelendirmiş ve hüküm kurmuştur. Yerel mahkemenin kararı gerekçeli olup, hukuk kurallarının uygulanmasında bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik de mevcut değildir.

Bu nedenlerle başvurucunun Anayasa'nın 38. maddesinde güvence altına alınan suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye
Ömer ÇINAR